

Karmen Joller

Terviseminister

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Eesti Proviisorapteekide Liidu tagasiside nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse väljatöötamiskavatsusele

Lugupeetud Karmen Joller

Täname, et edastasite Eesti Proviisorapteekide Liidule (EPAL) kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse väljatöötamiskavatsuse.

1. Toetame vajadust tõsta Eestis vaktsineerimisega hõlmatust. Vaktsiin-välditavate nakkushaiguste puhul on oluline tõsta elanike teadlikkust, nende haiguste leviku kohta, selgitada vaktsiinidega seotud ohutuse andmeid ja luua inimestele võimalus saada vaktsineeritud võimalikult mugavalt igapäevaste tegevuste kõrvalt. Kuna vaktineerituse tase Eestis on vähenemas, siis peame oluliseks laiendada vaktsineerijate ringi, sest nagu ka VTK välja toob, peavad ohutud ja kvaliteetsed vaktsineerimisvõimalused olema laiemalt kättesaadavad, tagatud peab olema vajalik paindlikkus ja arvestada tuleb elanikkonna igapäevast liikumist.

Oleme apteekide esindusorganisatsioonina korduvalt välja pakkunud, et ka proviisorid ja farmatseudid võiksid kuuluda Eestis tervishoiutöötajate ringi, kel on õigus vaktsineerida.

Alates 2018. aastast on apteekides pakutud vaktsineerimise teenust koostöös tervishoiuteenuse osutajatega, sest apteekritel puudub Eestis õigus ise vaktsineerida. Praegu saab vaktsineerida ligi 50 apteegis üle Eesti, kus koostöös TTOde pakutakse kaitset gripi, puukentsefaliidi, covid-19, difteeria/teetanuse ja alates augustist ka HPV vastu. Inimesed on juba harjunud, et apteek on kõige kättesaadavam koht hooajaliste või revaktsineerimist vajavate vaktsiinide manustamiseks. Korralduslikus mõttes oleks mõistlik apteekidel/apteekritel ise vaktsineerimist teostada, nii on see korraldatud täna juba ligi 50 maailma riigis, seal hulgas meie naaberriikides Lätis, Soomes, Leedus.

Rahvusvahelistelt on apteekritele vaktsineerimise õiguse andmine näidanud, et see suurendab hõlmatust, sest apteegid on kõige sagedamini külastatavad tervishoiu asutused ning inimeste on mugav ja lihtne seal vaktsineerida. Mitmetes riikides on näiteks hooajaliste vaktsiinide puhul apteek üks peamistest kohtadest, kus inimene vaktsiinisüsti saab (näiteks Itaalia, Portugal).

Aptekrid saavad inimesi nõustada, soovitada riskirühmadel vaktsineerida, osaleda kampaaniates. Covid-19 pandeemia ajal näiteks jagasime aptekides soovitusi inimestele vaktsineerida, soovitude sisu oli kokku lepitud riigiasutustega. Oleme viimastel aastatel osalenud riiklikes kampaaniates ja ka ise erinevaid kampaaniaid läbi viinud. Kõik see on toimunud meie enda initsiatiivil, aga oleks tore, kui see oleks regulaarne ja pikemalet ette planeeritud koostöö riigiga.

Proviisoritele ja farmatseutidele immuniseerimisel osalemise võimaldamise teema oli arutusel ka ravimiseaduse muutmise väljatöötamise kavatsuses, mille eesmärk oli laiendada apteegiteenust (sügisel 2024). Proviisorid ja farmatseudid, nagu ka teised tervishoiutöötajad vajavad enne vaktsineerimise teenuse pakkumist koolitust, vajalik on ligipääs patsiendi terviseinfole (nõustamiseks, immuniseerimise dokumenteerimiseks) ning apteegil vajalike ruumide olemasolu. Toetame samuti põhimõtet, et koolitused läbinud aptekrid saavad vaktsineerida ka kriisiolukordades (näiteks massvaktsineerimiste või nakkushaiguste testimiste läbiviimisel).

Seega toetame igati vaktsineerijate ringi laiendamist ja kuigi VTK seda otseselt välja ei too, eeldame, et mõeldud on just proviisoreid ja farmatseute, kes on saanud laiapärgjalise meditsiinilise hariduse.

2. Toetame ettepanekut vähendada bürokraatiat ning ühtlustada tervisekontrolli reegleid. Erinevate seaduste alusel tehtavad riskihinnangud ja tervisekontrollid ei ole praegu piisavalt selgelt sätestatud ning põhjustavad töötajatele ja ka ettevõtjatele liigset administratiivset koormust. Samuti ei pruugi praegusel kujul korraldatud kontrollid täita neile pandud ootusi.

Samuti saame aptekide poolt kinnitada, et tervisetöendite süsteem vajab kaasajastamist ja täpsemat analüüsi töendi vajalikkuse, kehtivuse ja säilitamise osas. Toetame mõtet, et kaaluda tuleks, kas tervisetöendit praegusel kujul üldse vaja on.

3. COVID-19 pandeemia õppetundide alusel muudatuste sisseviimine nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusesse on väga oluline, et olla valmis järgmisteks kriisideks. Töenduspõhine kommunikatsioon ja rollide selgus kriisiolukorras tagab nii parema toimetuleku olukorraga kui ka usalduse otsuste tegijate suhtes.

4. Nakkushaiguste leviku vähendamise ja AMR vähendamise osas toome välja, et apteegid on kõige sagedamini külastatavad terviseasutused Eestis. Kergemate haigustega tulevad inimesed esmalt just apteeki ja seal saame selgitada, milliste sümptomite korral oleks vajalik pöörduada arsti poole ja millal piisab käsimüügravimite kasutamisest ja nakkuse leviku vähendamiseks oleks hoopis oluline inimesel püsida kodus. Samuti eelistada e-apteegist ravimite tellimist. Uue Euroopa Liidu ravimiregulatsiooni üks nõuetest on ravimipakenditesse lisatav antibiootikumide kasutamise ohutuskaart, seega on ka seal planeeritud apteekritele suurem roll just ennetus- ja teavitustöö tegemisel. Uus nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus peaks andma apteekritel juurde õigusi inimeste nõustamise ja teavitustegevuste osas.

Loodan, et meie ettepanekutest on abi. Küsimuste korral oleme täiendavateks selgitusteks avatud. Ühtlasi palume hoida meid kaasatuna ka kõnealuse VTK alusel valmiva seaduseelnõu edasise menetluse juures.

Lugupidamisega

Ly Rootslane

Eesti Proviisorapteekide Liidu juhatuse liige

5886 3915